

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii

Aprob,

Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București – 2025

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate în orice loc de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT.

Astfel, în conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, MNP a efectuat, la data de 19 iunie 2023, o vizită la Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București, cu adresa în str. Vasile Stolnicul, nr. 15, bl. 13, sector 2, București, având ca obiective: consolidarea protecției beneficiarilor împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea condițiilor de cazare, accesul la asistență medicală, psihologică, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa MNP a fost alcătuită din: doamna , jurist, domnul , medic, din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante (MNP), doamna , psiholog, colaborator extern și domnul , reprezentant al Organizației Neguvernamentale Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului (OADO).

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil (CRCPSA) București, străini, cât și din analiza documentelor și informațiile furnizate cu prilejul vizitei, s-au constatat următoarele:

Centrul se află în subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări și avea competență teritorială pentru județele: Ilfov, Gorj, Vâlcea, Argeș, Dâmbovița, Prahova, Buzău, Covasna, Brașov.

Centrul Regional București dispunea de o capacitate de cazare la nivelul locației din str. Vasile Stolnicul, nr. 15, sector 2, de 320 locuri în camere cu câte 4 paturi, cu baie proprie și

de 96 de locuri în spații închise special amenajate, în locația din str. Tudor Gociu, nr.24A, sector

Centrul dispunea de cabinet medical propriu și un cabinet psihologic și punea la dispoziția persoanelor cazate bucatării pentru pregătirea mesei, spații de joacă și activități pentru copii, atât în interior, cât și la exterior, camera mama și copilul, cameră de rugăciune, club TV, sală de sport, precum și un teren exterior pentru activități sportive.

Totodată, Centrul era responsabil și cu analizarea solicitării de protecție internațională și emiterea deciziilor de acordare a unei forme de protecție, precum și cu activități de integrare și asistență destinate străinilor.

La data efectuării vizitei, în Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil București erau cazați 79 de străini din care 27 solicitanți de azil, 51 refugiați și 1 persoană care a dobândit protecție subsidiară, din diverse țări de origine: Rusia, Ucraina, Sierra Leone, Sudan, Irak, Iran, Austria, Guineea, Siria, Palestina, Pakistan, Somalia, Guineea, Nigeria, Siria, Etiopia, Turcia, Congo, Uganda, Yemen. Potrivit informațiilor furnizate, durata procedurii de azil era de 1 lună până la 3 luni de zile, dar se putea prelungi până la maxim 2 ani, în situația contestării la instanța de judecată a deciziei date în această procedură.

Referitor la situația persoanele vulnerabile, beneficiari ai unei forme de protecție internațională, în anul 2024 au fost următoarele cazuri vulnerabile: 30 familii monoparentale (106 pers.), 9 persoane în vîrstă, 1 persoană cu dizabilități, 444 minori dintre care 14 minori neînsoțiti. 1 persoană victimă a traficului de persoane, 2 femei însărcinate, iar în trim I 2025, au fost următoarele cazuri vulnerabile: 22 familii monoparentale (90 pers.), 3 persoane în vîrstă, 2 persoane cu dizabilități, 169 minori, 3 femei însărcinate.

Referitor la situația persoanele vulnerabile, solicitanți de protecție internațională, în trim I 2025 au fost următoarele cazuri vulnerabile: 11 familii monoparentale, 67 minori dintre care 8 minori neînsoțiti. În anul 2024 au fost următoarele cazuri vulnerabile: 6 familii monoparentale, 5 persoane în vîrstă, 133 minori dintre care 13 minori neînsoțiti.

La nivelul Centrului din locația str. Vasile Stolnicul, nr.15, sector 2, au fost efectuate lucrări privind creșterea eficienței energetice, reabilitarea și modernizarea instalațiilor, cât și lucrări privind îmbunătățirea condițiilor de cazare și asistență a solicitanților de azil prin renovarea și amenajarea spațiilor.

La nivelul Centrului din locația str. Tudor Gociu, nr.24A, sector 4, au fost efectuate studii de expertiză, studiu energetic și a fost întocmită documentația de avizare a lucrărilor de investiții pentru reabilitarea, modernizarea și consolidarea imobilului. La ora actuală se

încearcă identificarea fondurilor pentru realizarea proiectului tehnic și pentru execuția lucrărilor. În perioada 2021 – 2025, au fost plasate în spațiu închis special amenajat în locația din Tudor Gociu. 5 solicitanți de azil.

Centrul din locația str. Vasile Stolnicul deținea autorizația sanitată de funcționare; autorizația sanitată de funcționare a cabinetului medical; licență de funcționare seria LF nr. 0012594 document valabil pentru perioada 26.09.2022 - 25.09.2027, în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare. Inspectoratul General pentru Imigrări, în calitate de furnizor de servicii sociale era acreditat conform Certificatului de acreditare seria AF nr 007008 din 13.01.2021

În ceea ce privește schema de personal, numărul total de personal prevăzut era de 77, iar numărul total de personal încadrat era de 61. Personalul încadrat la nivelul centrului desfășura activități specifice în următoarele domenii profesionale: Proceduri administrative și judiciare de azil (2 posturi vacante); Integrare și Asistență (1 post vacant); Logistică (7 posturi vacante); Medical (2 posturi vacante); Asistență psihologică; Secretariat; Pază și Control Acces (2 posturi vacante).

În ceea ce privește asistență guvernamentală pentru solicitanții de protecție internațională, conform Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, solicitanții de protecție internațională beneficiază de următoarele măsuri de asistență:

- cazare gratuită într-unul din cele 6 centre ale Inspectoratului General pentru Imigrări;
- asigurarea produselor de igienă personală și de curătenie, precum și asigurarea bunurilor materiale necesare pregătirii și preparării hranei și servitul mesei;
- beneficiază, la cerere, în situația în care nu dispun de mijloace materiale de întreținere, de hrană în limita sumei de 20 lei/persoană/zi, de o alocare pentru procurarea îmbrăcămintei în valoare de 200 lei/sezonul rece și 135 lei/sezonul Cald și de alte cheltuieli, în limita sumei de 12 lei/persoană/zi;
- beneficiază de acces la piața forței de muncă în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români, după expirarea unei perioade de 3 luni de la data depunerii cererii de azil, dacă solicitantul de azil se mai află în procedura de determinare a unei forme de protecție;
- beneficiază gratuit de asistență medicală primară și spitalicească de urgență, precum și de asistență medicală și tratament gratuit în cazuri de boli acute sau cronice. După depunerea

cererii de azil, fiecarei persoane i se efectuează un screening medical care constă într-un consult medical și un set de analize medicale de bază;

-minorii solicitanți de azil participă la cursurile de învățare a limbii române, pe durata unui an școlar, după absolvirea acestuia fiind înscriși în sistemul de învățământ școlar obligatoriu în aceleași condiții ca și minorii cetățeni români. Pentru asigurarea participării la cursuri, IGI acordă pachete cu rechizite;

-participă gratuit la activități de adaptare culturală și pot beneficia în caz de nevoie de consiliere și asistență psihologică;

-copiii solicitanți de azil beneficiază de alocația de stat acordată minorilor, în aceleași condiții ca pentru cetățenii români.

Pe lângă asistența guvernamentală, solicitanții de azil beneficiază de asistența complementară prin fondurile europene special puse la dispoziție de Comisia Europeană și se acordă în urma consultărilor cu societatea civilă, respectiv ONG-urile care acționează în domeniul azilului și integrării străinilor în România. Coordonarea pe această linie cu societatea civilă se desfășoară în cadrul unui mecanism de consultare care acordă posibilitatea ONG-urilor de a contribui la stabilirea obiectivelor în domeniul integrării și oferirii de asistență solicitanților de azil prin Fondul Azil, Migrație și Integrare (FAMI).

Prin proiectul "BRIDGE- Consolidarea rezilienței și incluziunii pentru solicitanții de azil din România", FAMI AM11F_01 implementat de Organizația Internațională pentru Migrație, se asigură asistență materială complementară pentru solicitanții de azil și constă în:

-susținerea gratuită a activităților cultural educaționale (acomodare culturală și activități recreative);

-asigurarea de consiliere gratuită cu privire la drepturile și obligațiile precum și accesul la drepturile sociale, unde copiii sunt susținuți material pentru înscrierea în sistemul de învățământ românesc;

-asistență materială suplimentară celei oferite de statul român ce a constat în acordarea unor bonuri valorice, pachete de instalare, pachete de urgență și asistență materială specială acordată persoanelor care se află în situații de vulnerabilitate.

În scopul asigurării accesului la servicii medicale și psihologice a solicitantilor de protecție internațională, complementar asistenței acordate de personalul angajat al centrului pe cele două linii de muncă, la nivelul Centrelor Regionale de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil se implementează proiectul „SERvicii Integrate de Sănătate pentru Solicitanții de Azil” (SERISSA) - AM11E_01, implementat de Fundația ICAR. De asemenea, prin intermediul

proiectului menționat se asigură servicii de asistență medicală complementară ce constau în decontarea medicamentelor și a altor investigații medicale.

Conform O.G. nr. 44/2004 privind integrarea străinilor care au obținut o formă de protecție în România, cu modificările și completările ulterioare, persoanele care au obținut o formă de protecție, beneficiază de aceleași drepturi economice și sociale ca și cetățenii români: dreptul la un loc de muncă, dreptul la o locuință, dreptul la asistență medicală și asistență socială și dreptul la educație.

Pentru a veni în sprijinul integrării acestei categorii de persoane, Inspectoratul General pentru Imigrări desfășoară programe de integrare, susținute pe o perioadă de 12 luni cu posibilitatea de prelungire pentru alte 6 luni, pe baza unei cereri motivate, timp în care refugiații beneficiază de următoarele măsuri de asistență:

- cazare într-unul din centrele administrate de IGI;
- acordarea, pe o perioadă de 3 luni, a unui ajutor material în quantum egal cu al solicitanților de azil;
- cursuri de orientare culturală;
- consiliere socială și suport psihologic;
- cursuri de limba română organizate cu sprijinul Ministerului Educației și Cercetării prin inspectoratele școlare;
- ajutor material nerambursabil pe persoană, acordat pe o perioadă de maxim 12 luni, cu condiția înscriserii și participării la activitățile programului de integrare și stabilire în planul individul de integrare.

În cazul în care, persoanele care au obținut o formă de protecție se încadrează în categoria cazurilor speciale, persoane cu handicap, persoane care au atins vîrstă pensionării și nu beneficiază de pensie, minori neînsorîți, victime ale torturii și/sau familii monoparentale cu copii minori, conform O.G. nr. 44/2004 privind integrarea străinilor care au obținut o formă de protecție în România, aceștia pot beneficia de prelungirea programului de integrare până se constată dispariția stării de vulnerabilitate.

Programul de integrare se realizează după un plan individual de integrare întocmit pentru fiecare persoană adultă de către personalul specializat din cadrul centrelor regionale IGI. Ofițerii de integrare urmăresc implementarea activităților prevăzute în plan, beneficiind și de suportul acordat de ONG-urile care desfășoară proiecte finanțate prin Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare.

Ca urmare a contextului internațional privind imigrația, ce are ca efect creșterea în România a numărului de persoane care obțin o formă de protecție, IGI a considerat necesară înființarea unor Centre Integrate unde să se desfășoare activități de integrare. Aceste centre speciale sunt amplasate în orașele care înregistrează un număr mare de cetățeni străini. Astfel, prin finanțarea FAMI, a demarat derularea unor proiecte destinate facilitării integrării în societatea românească a cetățenilor străini, după cum urmează:

-Regiunea 1 (CRCPSA București): București, Ilfov, Prahova, Buzău, Dâmbovița, Argeș, Vâlcea, Gorj, Brașov și Covasna – ”InterAct - Participare activă și sprijin integrat pentru migranții din România - FAMI AM22A”, implementat de Organizația Internațională pentru Migrație;

În cadrul acestor proiecte, grupul țintă (beneficiarii de protecție internațională, RTT și beneficiarii de PT) beneficiază de:

- cursuri de limba română;
- cursuri de orientare civică precum și de activități sociale, culturale și recreaționale;
- asigurări de sănătate pentru o perioadă de maxim 12 luni, de decontarea serviciilor;
- asigurări medicale, contravaloarea medicamentelor și/sau a obiectelor/materialelor medicale pentru cazurile vulnerabile;
- rechizite și alte materiale necesare în procesul de învățământ;
- decontarea cheltuielilor de masă percepute în creșe, grădinițe și afterschool precum și a costurilor generate de participarea la activitățile extrașcolare întreprinse de unitățile de învățământ;
- îndrumare profesională;
- consiliere juridică în vederea solicitării reîntregirii familiei;
- consiliere și asistență juridică pentru obținerea dreptului de sedere permanentă și a cetățeniei române;
- consiliere și informare cu privire la drepturile și obligațiile pe teritoriul României;
- asistență materială inclusiv decontarea chiriei în CRCPSA.

Totodată, ca o alternativă la asigurarea accesului la locuințe sociale, Inspectoratul General pentru Imigrări derulează proiectul „O nouă casă în România – Consolidarea mecanismului de integrare socială” FAMI AM22G_01, implementat de JRS România;. Proiectul are ca obiectiv asigurarea de locuințe pentru persoanele care au obținut o formă de protecție în România, fiind acoperite costurile de chirie și utilități.

La nivelul CRCPSA erau aplicabile protocolele încheiate cu Organizația Salvați Copiii România, Fundația World Vision România, Fundația Sheherezade, ARCA – Forumul Român pentru Refugiați și Migranți, Fundația ICAR, Societatea Națională de Cruce Roșie din România, Reprezentanța în România a Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), CNRR – Fundația Consiliul Național Român pentru Refugiați, JRS – Serviciul Iezuiților pentru Refugiați din România, Organizația Femeilor Refugiate din România, Organizația pentru apărarea drepturilor omului, Organizația internațională pentru migrație, reprezentanța în România.

În perioada 2021-2025, prin intermediul proiectelor finanțate prin FAMI, organizații internaționale și nonguvernamentale (OIM, Fundația ICAR, Aidrom, CNRR și JRS) și-au desfășurat activitatea la nivelul CRCPSA București în scopul asigurării asistenței medicale, psihologice, materiale și juridice pentru solicitanții de protecție internațională și activități ce susțin procesul de integrare pentru beneficiarii de protecție internațională.

Totodată, în baza unui protocol, Organizația Salvați Copiii și-a desfășurat activitatea de asistență specifică la nivelul CRCPSA București în perioada 2021-2025.

AIDRom prin proiectul ASIST - „Asistență și servicii integrate pentru solicitanții de azil” au acordat asistență constând în: asigurare pachete de alimente pentru solicitanții de azil transferați între centre; pachete de instalare pentru solicitantii de azil cazați în centru (alimente, produse de igienă, produse de curațenie, produse de uz casnic și gospodăresc, îmbrăcăminte); asigurare servicii medicale; cursuri de limba română și acomodare culturală; asigurare cazare până la determinarea formei de protecție pentru cazurile vulnerabile; înscriere la grădiniță/școală și oferirea de sprijin pentru întocmirea dosarelor privind acordarea de burse sociale școlare; sprijin pentru întocmirea dosarelor privind acordarea de alocații de stat pentru minorii solicitanți de azil, oferite de primăriile de sector.

Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR), prin proiectul „Asistență și consiliere juridică pentru solicitanții de azil”, derula următoarele activități: Informarea și consilierea persoanelor cazate cu privire la accesarea drepturilor socio-economice în România; Distribuirea de materiale de informare cu privire la drepturile și obligațiile pe teritoriul României; Consilia solicitanții de azil pe durata întregii proceduri de azil, a procedurii Dublin, procedurii primei țări de azil; Consilia privind procedura în faza judecatorească, redactarea de acte procedurale, pregătirea dosarului pentru trimiterea în instanță și participarea la ședințele de judecată, când situația o impunea; Acorda asistență și consiliere solicitanților de azil, împotriva căror au fost dispuse măsuri restrictive.

Organizația Salvați Copiii desfășura următoarele activități: Acoperirea nevoilor de bază pentru familiile formate din părinti și copii, cazuri vulnerabile (exemplu: minori neînsoțiti, familii monoparentale etc.); pachete alimentare, produse igienico-sanitare, îmbrăcăminte/încălțăminte (din donații); Servicii educative de dezvoltare a capacitaților cognitive pentru copii; consiliere socială / informațională: mediere servicii sociale (înscriere la un medic de familie, înscriere la grădiniță/școală, acompaniere și depunere dosare la diferite instituții - Agenția pentru Plăți și Inspecție Socială, Inspectoratul Școlar etc.); Activități de acomodare culturală și desfășurarea de evenimente culturale cu comunitatea; Asigurare medicamente gratuite; Sprijin pentru acordarea alocațiilor de stat pentru minori, indemnizații, înscrierea în grad de dizabilitate pentru persoanele aflate în nevoie.

Fundația ICAR, prin proiectul "Servicii Integrate de Sănătate pentru Solicitanții de Azil" SERISSA, desfășura următoarele activități: Identificarea solicitanților de protecție internațională vulnerabili și/sau în nevoie de asistență psihologică; Consiliere medicală și asigurare medicamente pentru solicitanții de azil; Trimiteri către consultații, analize și investigații de specialitate, cu costuri suportate din fondul ICAR; Decontare tratamente medicale și investigații complexe; Înscrierea la Casa de Asigurări de Sănătate pentru copiii depistați cu probleme grave de sănătate; Asigurare asistență psihologică și oferirea de servicii de psihologie clinică și terapie; Redacteză rapoarte de evaluare de specialitate cercut de către instanță / avocați; Redactarea de rapoarte somaticice pentru persoanele care au suferit traume severe, încadrați ca victime ale torturii.

OIM (Organizația Internațională pentru Migratie), prin proiectul InterAct – "Participare activă și sprijin integrat pentru migranții din România", desfășura următoarele activități: acordarea de asistență integrată beneficiarilor de protecție internațională; activități de informare și consiliere; accesul beneficiarilor de protecție internațională la sistemul de sănătate (înscrierea la CNAS); acordarea de asistență socială, asistență medicală și asigurări medicală; înscrierea minorilor la un medic de familie; decontarea pentru asigurare medicală la CNAS; acordare tichete sociale pentru fiecare minor; derularea de cursuri de limba română și sesiuni de acomodare culturală, organizarea de evenimente culturale; înscrierea copiilor în sistemul național de învățământ (creșă/grădiniță/școală); facilitarea accesului la piața forței de muncă (întocmire de CV-uri și identificare locuri de muncă); consiliere juridică privind reunificări / reîntregiri familiale; consiliere privind repatrierea voluntară.

JRS, prin proiectul "O nouă casă în Romania – Servicii Integrare de Sănătate pentru Solicitantii de Azil", desfășura următoarele activități:

- consiliere privind posibilitatea înscrierii în proiect și acordarea de servicii specifice privind identificarea de locuințe;
- subvenționarea chiriei și utilităților pentru beneficiarii de protecție internațională înscriși în programul de integrare și pentru cazurile vulnerabile;
- asistență privind încheierea contractelor de închiriere și însoțirea beneficiarilor de protecție internațională la vizonări de apartamente;
- informare privind drepturile și obligațiile acestora în domeniul spațiilor locative (respectarea regulilor cu locatarii, proprietari și administratori de bloc).

Pe linie de azil și integrare socială, mai multe proiecte au fost implementate sau se află în curs de implementare de către organizații non profit și finanțate prin programul național FAMI 2014-2020 și programul național FAMI 2021-2027.

În ceea ce privește asigurarea de interpreți pentru a facilita comunicarea cu străinii din centru, potrivit informațiilor comunicate, OIM avea angajat un mediator intercultural și facilita comunicarea cu străinii din centru, de asemenea, Organizația Salvați Copiii avea traducători de limbă arabă. Totodată, conform legislației în domeniul azilului, IGI asigura în mod gratuit, în orice fază a procedurii de azil, un interpret apt să asigure o comunicare corespunzătoare cu solicitanții de azil.

Referitor la informarea persoanelor cazate în centru cu privire la drepturile acestora, la depunerea cererilor de azil, li se înmâna un document cu referire la drepturile și obligațiile lor, de asemenea, un extras din Regulamentul de ordine interioară al centrului, tradus în mai multe limbi, era afișat în camerele străinilor. Există și un ghid practic pentru persoanele cărora le-a fost acordată protecția internațională. **Echipa de vizită apreciază că ar trebui întocmite broșuri mai detaliate, traduse în diferite limbi, care să cuprindă mai multe informații, inclusiv beneficiile acordate străinilor, având în vedere că din discuțiile purtate cu străinii, nu aveau date suficiente despre acestea.**

La data vizitei, **asistența medicală** a solicitanților de azil, în conformitate cu prevederile Legii 122/2016 privind azilul în România era asigurată prin personalul medical reprezentat de 3 asistente medicale, angajate ale centrului, care lucrau în ture de 8 ore și de către un medic de familie aflat în relație contractuală cu centrul și Casa de asigurări de sănătate.

Străinii aflați pe lista de capitație a acestuia aveau astfel asigurată, atât medicația de bază necesară lunar și pe cea pentru afecțiuni acute intempestive, cât și posibilitatea de a fi trimiși la medicii specialiști pentru evaluările periodice sau pentru modificările evoluției stării de sănătate a acestora.

Numărul total de funcții prevăzute pentru compartimentul medical era de 6, din care 2 funcții erau neocupate.

Centrul dispunea de un cabinet medical, dotat conform Ordinului ministrului sănătății și familiei nr. 153/2003, Anexa 2, cu birou, scaune, canapea de consultații, frigider, fișete cu cheie, pentru documente și medicație cu regim special.

Există și un aparat de urgență dotat cu medicație și material sanitar-farmaceutic corespunzător, aflate în termen de valabilitate.

Din rapoartele de tură ale asistenților medicali, verificate aleatoriu, s-a constatat implicarea acestora în a asigura o supraveghere și o îngrijire corespunzătoare a tuturor străinilor, atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte.

Există o fișă de monitorizare terapeutică individualizată a străinului, cu precizare: nume, vârstă, data intrării în centru (cu precizarea modalității de admitere), grad de handicap dacă era cazul, acordarea tratamentelor zilnice, a investigațiilor. Au fost consemnate 2 persoane cu dizabilități.

Asistența medicală era gratuită și se derula prin cabinetul medical al centrului, investigațiile speciale derulându-se prin Serviciul de Urgență, iar în maxim 72 de ore se emitea factură către Direcția Medicală a MAI spre decontare, astfel încât patologiile deosebite erau asigurate finanțar și tratate ca pentru persoane fără venituri.

În afara orelor de program, intervențiile de urgență erau gestionate prin apelarea serviciului 112 de către Compartimentul Punct Control Acces.

Complementar, asistența medicală era sprijinită și prin proiectul implementat de IGI, „Servicii Integrate de Sănătate pentru Solicitanții de Azil-SERISSA” finanțat prin FAMI, derulat de Fundația ICAR, prin care se asigura asistență psihologică și medicală a persoanelor cazate, atât la nivelul CRCPSA București, cât și în celelalte 5 centre regionale din țară.

Se asigură accesul, atât la investigații și consultații de specialitate, cât și la tratamentele recomandate de medicii specialiști.

Solicitanții de azil care suferă de boli cronice erau înscrisi în programele naționale de sănătate.

Accesul la vaccinare se făcea prin intermediul medicilor de familie la care erau înscrisi copiii, cu ajutorul organizației non guvernamentale Salvați Copiii, care asigura transportul către Spitalele Marie-Curie și Grigore Alexandrescu cu care se afla într-o bună colaborare.

Beneficiarii unei forme de protecție internațională aveau acces la asistență medicală în aceleași condiții stabilite de lege pentru cetățenii români, așa cum este prevăzut în Ordonanța

Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor, care au dobândit protecție internațională sau un drept de sedere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European.

La sosirea în centrele regionale, solicitanții de azil erau supuși unui examen medical obligatoriu, efectuat de către personalul medical al cabinetului regional.

Examinarea medicală includea evaluarea stării generale de sănătate, identificarea boilor infecto-contagioase și parazitare, semnelor de agresiune, consumul de droguri sau alte patologii cronice.

Se întocmea Fișa medicală a solicitantului de azil, document în care se consemnau toate consulturile și tratamentele pe durata procedurii de azil, sub consimțământul informat al străinului, fiind explicată evoluția, respectiv complicațiile posibile ale patologiilor existente sau nou apărute.

În acest sens, compartimentul medical se afla într-o bună colaborare și cooperare cu compartimentul proceduri administrative și judiciare de azil, privind țara de origine și vîrstă apreciată a solicitanților de azil, precum și identificarea unor traume ale acestora, fizice și/sau psihice.

În cazul persoanelor cu afecțiuni psihice, administrarea medicației era făcută la recomandarea medicului specialist psihiatru, solicitanții de azil fiind monitorizați și primind tratamentul zilnic sau pentru o perioadă de 3-4 zile. De la începutul anului și până la data efectuării vizitei au fost înregistrati 2 adulți și un minor cu patologie psihiatrică.

În perioada 01.01.2025-30.06.2025 în cadrul CRCPSA București au fost luați în evidență cabinetului medical un număr de 147 solicitanți de azil, dintre care 50 minori și 97 adulți. Au fost consultați și au primit tratament corespunzător un număr de 648 solicitanți de azil, dintre care 57 minori și 591 adulți.

La cabinetul medical s-au prezentat la consult solicitanți de azil cu următoarele tipuri de patologii:

- infecții acute ale căilor aeriene superioare, otite, traheobronșite;
- sindroame depresive și anxiante, tulburări de somn;
- boli cronice, boală coronariană ischemică, dislipidemie, obezitate, hipertensiune, diabet zaharat tip II în tratament cu ADO și diabet zaharat tip II insulinonecesitant, boală poliartrozică;
- sindroame vertiginoase;
- astm bronșic, urticarii, conjunctivite, infecții oculare, abcese dentare;
- tulburări digestive, enterocolite;

- infeții urinare;
- discopatii, dorsalgii, lombalgii;
- contuzii, fracturi, plăgi și arsuri ale membelor;
- o solicitantă de azil însărcinată în trimestrul II, cu evoluție bună. Pentru monitorizarea sarcinii cu efectuare de investigații suplimentare, a fost înscrisă la un medic de familie.
- un solicitant de azil din Etiopia, diagnosticat cu pleurezie tuberculoasă, a fost luat în evidență la Polyclinica Teritorială TBC, sector 2 și urma tratament. Acesta nu era contagios pentru comunitate.

Pentru obținerea avizului de liberă practică era necesar participarea în format fizic a asistenților medicali la programele de educație medicală continuă, îndeosebi de urmare a cursurilor de menținere a vitalității, de acordare a primului ajutor medical calificat, susținute anual prin filiala București a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali.

Conform regulamentului de organizare și funcționare, cabinetul medical avea relații de colaborare și cooperare, atât cu compartimentul de logistică, cât și cu cel finanțier, pentru asigurarea condițiilor de igienă personală și sanitară a persoanelor cazate și a spațiilor destinate cazării acestora, astfel încât să fie îndeplinită condiția unui confort minim de existență, (achiziția de materiale igienico-sanitare lunare, medicamente, instrumentar medical, achiziția de servicii pentru Dezinsecție, Deratizare, Dezinfecție-D.D.D.) .

Măsurile privind dezinsecția, deși se executa lunar, în prezența unui agent de poliție, erau ineficiente, aspect constatat cu ocazia vizitei.

Notabilă este achiziția unui frigider side by side, în care temperatura putea atinge -24 grade Celsius, cu capacitate mare de depozitare efecte materiale personale ale solicitanților de azil pentru a distruge eventualele insecte, ouă, larve, paraziți ce pot fi aduse în bagaje de străini din țara de proveniență, aspect pozitiv ce poate fi aplicat și celoralte Centre.

La parterul imobilului exista un izolator, iar la etajul 1 se putea amenaja încă unul cu capacitate de cazare pentru maxim 4 persoane.

În ceea ce privește stabilirea agresiunilor (hetero sau auto) era un medic desemnat ca având competență, plătit din fondurile fundației ICAR pentru întocmirea raportului în baza căruia cazul era anunțat la parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 2. De la începutul anului, până la data efectuării vizitei, nu au fost înregistrate astfel de cazuri.

Din discuțiile purtate cu conducerea Centrului și compartimentul medical în vederea stabilirii unor practici unitare cu celelalte Centre Regionale de Proceduri și

Cazare a Solicitanților de Azil privind achiziția materialelor sanitar-farmaceutice și a medicamentelor, era necesară și o actualizare/revizuire a Regulamentelor de Ordine Interioară, a Regulamentului de Organizare și Funcționare și a procedurilor operaționale și de sistem, unele fiind din 2016, 2017, 2018.

Din cele 51 sancțiuni aplicate în anul 2025, conform art. 47 din Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016, până la data efectuării vizitei, a fost acordat un avertisment scris pentru nerespectarea măsurilor igienico-sanitare și nerespectarea indicațiilor profilactice ale medicului de Centru.

Asistența psihologică era asigurată de un psiholog angajat al centrului în funcția de ofițer specialist 4 (psiholog). Era înscris în Colegiul Psihologilor din România, având atestat de liberă practică în specialitatea securității naționale, treapta profesională de psiholog autonom, precum și atestat de liberă practică în specialitatea psihologie clinică, treapta profesională psiholog autonom.

Programul de lucru al psihologului era de luni până vineri, în intervalul orar 8:00-16:00.

Psihologul a urmat cursuri de formare profesională cu sprijinul instituției, respectiv: "Traficul de persoane, inegalitatea de gen și discriminarea; Incluziunea refugiaților ucraineni și suport supraviețuitorilor traficului de persoane și a violenței de gen; Indicatorii privind sănătatea fizică, emoțională și comportamentală". În anul 2024, a urmat un curs acreditat de Colegiul Psihologilor din România, cu tema "Evaluarea tulburărilor legate de uzul de substanțe psihooactive".

La nivelul centrului exista un cabinet psihologic, unde psihologul își desfășoară activitatea.

Asistența psihologică se acorda la cererea străinilor și în funcție de vulnerabilitățile sau nevoile personale ale acestora. În urma acestei evaluări, se stabileau obiectivele de evaluare sau asistență psihologică.

Cabinetul mai era dotat și cu alte obiecte (masă, scaune și jucării) pentru copiii care doreau să desfășoare activități de intervenție psihologică.

La data vizitei, cabinetul psihologic nu era dotat cu instrumente psihologice acreditate și licențiate destinate procesului de evaluare psihologică, atât pentru copii, cât și pentru adulți.

Asistența și evaluarea psihologică se realiza cu sprijinul unui interpret, persoană de încredere din lista oficială aprobată de Inspectoratul General pentru Imigrări, dar și cu sprijinul reprezentanților Fundației Salvați Copiii.

Principalele activități pe care le desfășura psihologul erau cele de evaluare psihologică, asistență psihologică, discuții libere, intervenții în situații de criză și unele activități de informare cu privire la prevenirea anumitor riscuri la care s-ar putea expune pe parcursul admiterii în cadrul centrului.

Documentele întocmite de către psiholog erau: Consimțământul informat; Fișă de interviu primar; Fișă psihologică individuală; Proces verbal de refuz servicii psihologice; Declarație privind repogramarea evaluării sau a asistenței psihologice; Fișă de observație psihocomportamentală; Tabel de servicii psihologice; Notă de informare; Plan de activități de prevenire; Registrul de evidență a actelor psihologice; Registrul de evidență a fișei de evaluare psihologică.

Evaluarea psihologică a beneficiarilor admiși în cadrul Centrului se realiza la 5 sau 10 zile de la admiterea în centru. Evaluarea se realiza în prezența unui interpret aflat pe lista de încredere și psihologul întocmea următoarele documente:

-Consimțământul informat cu privire la activitatea de evaluare și asistență psihologică. **Consimțământul informat nu era tradus în limba maternă a străinilor sau într-o limbă cunoscută de către aceștia.** Totodată, nici procesul verbal de refuz servicii psihologice și declarația privind repogramarea evaluării sau a asistenței psihologice nu erau traduse în limba maternă a străinilor sau într-o limbă cunoscută de către aceștia.

-Fișa de interviu primar care conținea: date de identitate ale străinilor, date cu privire la parcursul drumului din țara de origine și până în România și la evenimente deosebite care l-au influențat negativ; dacă în țara de origine a fost închis sau a participat la evenimente care l-au marcat negativ fizic, psihic sau emoțional; dacă în acest moment consideră că are o situație problematică care necesită intervenție psihologică (afecțiuni medicale, afecțiuni psihopatologice, adicții sau dizabilitate); observații și concluzii.

-Fișa psihologică individuală care conținea: date de identitate; numărul dosarului, data admiterii în centru, tabelul cu servicii psihologice (nr.crt, data, serviciul de care a beneficiat, semnatura și parafa), notări diverse, observații și recomandări. **Fișa psihologică individuală nu conținea aspecte cu privire la structura perceptivă, senzorială, cognitivă, emoțională, comportamentală și de personalitate.**

-Planul de activități de profilaxie a victimizării: conține datele la care se desfășoară activitățile. Aceste activități se realizează lunar sau ori de câte ori era nevoie.

-Fișa de observație psihocomportamentală cuprindea: date de identitate; date cu privire la familia naturală sau extinsă; relația cu membrii familiei sale; situația de viață actuală; date

biografice cu privire la evenimentele de viață; vulnerabilități; indicatori privind starea de sănătate fizică; indicatori privind sănătatea psihică și emoțională; adicții; observații; concluzii și recomandări. În situația în care, în urma evaluării psihologice inițiale, psihologul identifică un risc minor sau o situație de vulnerabilitate în viața străinului, întocmea o Notă de prezentare, în care expunea riscurile care au fost identificate și o înainta conducerii și medicului centrului, prezentând concluziile și recomandările. Concluziile formulate conțineau riscurile cu privire la starea de sănătate, la aspectele psihopatologice ale structurii de personalitate, tentative de hetero și autogresivitate, adicții de substanțe și devianțe comportamentale.

-Tabelul de servicii psihologice conținea date cu privire la numărul curent, data, obiective de intervenție, concluzii și recomandări, însă acest tabel ar trebui să se intituleze **Plan de servicii psihologice acordate străinilor.**

-Registru de evidență a actelor profesionale întocmite.

-Registru de evidență a Fișelor psihologice individuale, însă nu există un Registrul separat de evidență a ședințelor, a activităților de evaluare și asistență psihologică desfășurată.

Pe lângă activitățile individuale, psihologul mai participa împreună cu echipa pluridisciplinară la întocmirea Planului de intervenție și de monitorizare.

Cabinetul psihologic deținea o procedură de lucru cu privire la activitățile pe care trebuie să le desfășoare psihologul și toate documentele pe care trebuie să le întocmească.

Psihologul din cadrul centrului nu a realizat Rapoarte de psihodiagnostic și evaluare clinică, iar atunci când a avut solicitări din partea străinilor, aceștia au fost redirecționați către un psiholog care avea competență în evaluarea clinică.

Până la data vizitei, psihologul a facut 3 recomandări pentru implementarea unui program de psihoterapie către un psihoterapeut din cadrul Fundației ICAR – Inițiativa de Cooperare și Asistență Românească.

La nivelul centrului se realizau activități de consiliere socială și de reintegrare, activități recreative, activități de informare, activități de prevenire a consumului de substanțe, a discriminării și a traficului de persoane.

Reprezentanții Fundației Salvați Copiii își desfășurau activitatea în cadrul centrului și realizau activități de asistență socială și activități educaționale și de recreere.

În funcție de nevoile străinilor și de categoria lor (copii, adolescenți sau persoane cu anumite deficiențe mentale sau fizice) ar fi important ca la nivelul centrului să se

analizeze posibilitatea extinderii activităților educaționale/recreative și să se creeze în incinta centrului un spațiu destinat acestor activități, utilat și mobilat corespunzător.

La nivelul centrului exista un regulament de ordine interioară destinat străinilor în care erau consimilate drepturile, accesul la servicii, intervențiile și aplicarea unor sancțiuni disciplinare.

Sancțiunile prevăzute pentru nerespectarea Regulamentului erau: a) avertisment verbal; b) avertisment scris; c) suspendarea acordării sumei de 6 lei/persoană/zi, reprezentând cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, presă, servicii de reparații și întreținere, cheltuieli pentru produse de igienă personală, pentru perioadă de la o lună la 3 luni; d) evacuarea temporară din centru pentru 24 de ore; e) evacuarea temporară din centru pentru 7 zile; f) evacuarea definitivă din centru.

În anul 2025 au fost aplicate străinilor următoarele sancțiuni disciplinare: 2 avertismente scrise, 48 sancțiuni cu suspendarea acordării sumei de 12 lei/zi și 1 sancțiune cu evacuarea temporară din centru pentru 24 ore. În situația evacuării străinilor, aceștia aveau posibilitatea de a se caza la Adăpostul de noapte din București, bd. Theodor Pallady nr. 64.

În situația în care un străin nu respectă și încalcă cu regularitate regulamentul de ordine interioară, nu ține cont de avetismentele scrise sau verbale și se ajunge la aplicarea sancțiunii de evacuare temporară din centru pentru 24 de ore, echipa de vizită recomandă ca înainte de aplicarea acestei sancțiuni să se includă străinul într-un program de intervenție psihologică/consiliere psihologică/psihoterapie. Rolul acestui program ar fi de a conștientiza consecințele negative ale comportamentului și de a învăța noi modalități de a le gestiona comportamentele indezirabile și de a le optimiza.

3. Recomandări

Având în vedere aspectele menționate, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**Conducerii Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil
București să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Ocuparea posturilor vacante;
2. Găsirea altor soluții privind efectuarea unor dezinsectii eficiente;
3. Întocmirea unei broșuri mai detaliate, traduse în diferite limbi, care să cuprindă mai multe informații, inclusiv beneficiile acordate străinilor, având în vedere că din discuțiile purtate cu străinii, nu aveau date suficiente despre acestea;
4. În vederea stabilirii unor practici unitare cu celelalte Centre Regionale de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil privind achiziția materialelor sanitar-farmaceutice și a medicamentelor este necesară și o actualizare/revizuire a Regulamentelor de Ordine Interioară, a Regulamentului de Organizare și Funcționare și a procedurilor operaționale și de sistem;
5. Continuarea participării în format fizic a asistenților medicali la programele de educație medicală continuă, îndeosebi de urmare a cursurilor de menținere a vitalității și de acordare a primului ajutor medical calificat, susținute anual prin filiala București a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali, având ca finalitate obținerea avizului de liberă practică.
6. Consimțământul informat, procesul verbal de refuz și declarația de reprogramare să fie traduse în limba maternă a străinilor sau într-o limbă cunoscută de către aceștia;
7. Înlocuirea titlului tabelului de servicii psihologice cu cel de Plan de servicii psihologice acordat străinilor;
8. Dotarea metodologică a cabinetului psihologic cu instrumente de lucru acreditate și licențiate în vederea furnizării unui act profesional corespunzător calitativ;
9. Fișa psihologică individuală să conțină aspecte privind structura perceptivă, senzorială, cognitivă, emoțională, comportamentală și de personalitate;
10. Crearea unui Registru separat de evidență a ședințelor de evaluare și asistență psihologică desfășurată;

11. Analiza posibilităților de alocare/creere în incinta centrului a unui spațiu destinat activităților educaționale/recreative care să fie utilat și mobilat corespunzător;
12. Continuarea implicării beneficiarilor în activități de profilaxie și în activități specific metodologiei de lucru de la nivelul centrului.

București. 7 august 2025